СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 9-го жовтня 1947. No. 235. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, October 9, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ГОЛОВНІ РОБІТНИЧІ УРЯДОВЦІ НЕ МУСЯТЬ ВІДПЕКУВАТИСЯ КОМУНІЗМУ

Вашингтон, 7 жовтня. — Краєва Рада Робітничих Відносин змінила постанову свого правного дорадника й вирішила 4 голосами проти 1, що Американська Федерація Праці й Конгрес Індустріяльних Організацій не мусять складати присяг з відреченням комунізму ані висилати фінансових звітів та що ця постанова закону Тефта-Гартлія відноситься лише до юній, які належать до згаданих організацій. Це сталося після того, як автор закону Роберт Тефт виявив прилюдно, що згадані постанови мають приміненння лише до самих юній, а не організацій, у яких юнії гуртуються.

Рішення викликало вдоволяюче прийняття на конвенції А.Ф.П., що саме відбувається у Сан Франсиско, одначе голова майнерської юнії Джан Л. Луїс, заявив, що він і цим не вдоволений і буде дальше поборювати примус складання протикомуністичних заяв у юніях.

СТРОҐА ЧИСТКА ДЕПАРТАМЕНТУ СТЕЙТУ З КОМУНІСТИЧНИХ ПРИХИЛЬНИКІВ.

Вашинґтон. — Департамент стейту оприлюднив, що згідно з виробленою програмою він буде звільнювати з урядових становищ усіх запідозрених у прихильності до комунізму. Департамент видав осторогу до всіх урядовців і службовиків, що не бере ніякого ризика, коли йде про забезпеку краю й тому буде звільняти зо служби навіть людей, яких вважається лише непевними. Це відноситься не лише до прихильників комунізму, але теж і до прихильників фашизму та націзму. Для провірки льояльности покликана до життя „рада безпеки" Вона провірює теж нові зголошення до служби.

ПІДВИЩИЛИ НА 10% ЦІНУ ТРАНСПОРТУ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

Вашинґтон. — Міжстейтова Торговельна Комісія признала підвишку на 10% за перевіз товарів залізницями, за виїмком перевозу вугілля, коксу, і залізної руди. Підвишка принесе залізницям $700,000,000 річно. Залізниці мають дати повідомлення три дни наперед про заведення зміни.

АНДЕРСОН ЗА ВИСОКУ ЦІНУ ФАРМЕРСЬКИХ ПРОДУКТІВ.

Вашингтон. — Секретар рільництва Клинтон П. Андерсон виявив, що він буде підтримувати дальше високі ціни на рільничі продукти, щоб дати фармерам підставу до стабілізації цін і до збільшення фармерської продукції. Коли буде доволі харчів, тоді не буде страху за недоживлення населення — оце засада, якою руководиться департамент рільництва.

ОЩАДНІСТЬ З ХАРЧАМИ МОЖЕ ПОТРИВАТИ ДО НАСТУПНИХ ЖНИВ.

Ню Йорк. — Виключення мяса з обідів в ресторанах двічи в тиждень викликало дискусію між знавцями харчового положення в Злучених Державах. Вони прийшли до висновку, що харчова ощадність триватиме до наступного літа і щойно нові жнива покажуть, чи можна буде звільнити теперішню обережність. Звідомлення з Вашинґтону виказують, що там приготовляється рух за признання харчових додатків родинам убожчих людей. Відповідну програму предявить департамент рільництва конґресові. Щоб забезпечити відповідну поживну вартість харчів для населення під час ощадности, Громадянський Харчовий Комітет приготовляє книжечки з радами, яких харчів уживати на місце мяса, щоб не допустити до недоживлювання.

ПРОДУЦЕНТИ АЛЬКОГОЛЮ ПРОТИ ПОВНОГО ПОСТАЧАННЯ ЗБІЖЖЯ ЕВРОПІ.

Вашингтон. — Продуценти алькогольних напитків, які прибули до столиці на нараду в справі застанови виробу алькоголічних напитків на протяг 60 днів, щоб заощадити збіжжя для Европи, виявили в розмовах погляд, що европейські фабриканти горілок хочуть забезпечити собі 70,000,000 бушлів збіжжя. Тому американські продуценти хочуть вийти з предявленням, щоб Европі висилати лише звичайну кількість американського збіжжя.

ПОНАД 142,000,000 НАСЕЛЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Вашингтон. — Цензусове Буро оприлюднює обчислення з руху населення за минулий рік. Показується, що з днем 1 січня 1947 було 142,673,000 душ. Приріст населення в минулому році був найбільший в американській історії за один рік і виносив 2,279,000 душ. Від останнього цензусу в квітні 1940 р. прибуло біля 11,000,000 нових людей.

З. У. А. Допомоговий Комітет в допомозі інтернованим воякам Української Повстанської Армії

Филаделфія, 8. жовтня. — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет одержав офіціяльне повідомлення, що число інтернованих вояків УПА в американській зоні Німеччини доходить до 50 осіб, між якими є 17 ранених і 2 важко хворих. Через свого представника в американській Головній Квартирі ЗУАДКомітет негайно вислав інтернованим всю потрібну допомогу в харчах і медикаментах.

ВІЙСЬКОВІ ПРОВІДНИКИ ТУРЕЧЧИНИ ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ.

Вашингтон, 7. жовтня. — Провідники турецької армії, фльоти й повітряних сил приїхали сьогодні до Вашингтону, щоб відбути конферецію з американськими військовими провідниками в справі допомоги для Туреччини. Між прибувшими є ген. Саліґ Омуртак, голова турецького генерального штабу; протиадмірал Некаті Озденіз, заступник генерального штабу фльоти; лютенант-генерал Зекіб Доґан, командант повітряних сил. З ними приїхали 12 турецьких офіцирів. На летунськім майдані стрінули турецьких представників американські військові представники, а саме: ген. Двайт Айзенгавер, голова ген. штабу армії; ген. Карл Спац, голова повітряного штабу; протиадмірал Тамес В. Інґліс, голова розвідчого штабу при маринарці. Вони всі відбудуть конференцію про допомогу Туреччині на підставі Доктрини Трумана.

УРЯД ПРИГОТОВЛЯЄ ЕВРОПУ НА КОНГРЕСОВІ ДОПИТИ.

Вашингтон. — Урядовці з департаменту стейту вислали осторогу до европейських держав, щоб вони не були занадто оптимістичні у своїх сподіваннях, наче б то бажана ними допомога у висоті двадцять більйонів наспіє швидко. Над присланими домаганнями 16 держав з Паризької конференції буде переведена точна скрутинія збоку американського конгресу, отже европейські держави мусять бути приготовані на неодин запит. Крім цього постачання 'допомоги Европі буде переводжене у звязку з загальним політичним положенням. Над цією справою відбудеться конференція з сер Оливером Франксом, який представляє 16 держав Він приїздить для цієї цілі з Лондону до Вашингтону. У конференції візьме участь ген. Люшіус Д. Клей, американський військовий губернатор Німеччини і його політичний дорадник Роберт Морфі, дальше амер. амбасадор до Совєтів Валтер Бедел Смит. Вони вже приїхали з Европи.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧУЄ НЕДАЛЕКИЙ МИР.

Вашингтон. — Гурт баптистів відвідав президента Трумана з нагоди благодарственного богослуження. В розмові з ними сказав президент, що „справдішний мир наближається щораз то швидше".

Грецька справа в О. Д.

ШВЕЦІЯ ВИДВИГАЄ НОВУ ПРОПОЗИЦІЮ; НАПАСЛИВИЙ ВИСТУП ЮГОСЛАВСЬКОГО ДЕЛЕГАТА.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. жовтня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. продовжував сьогодні свої наради в справі Греції, при чому представник Швеції вніс пропозицію про створення окремого комітету, який розглянув би головні справи в непорозумінні між Грецією та Болгарією, Югославією і Альбанією. Представник Швеції видвигнув свою пропозицію після виступу представника Югославії, що обвинувачував британську армію за „скритовбивство полонених партизанів" в Греції, видвигаючи цілий ряд інших обвинувачень. Виступ югославського представника був до тої міри простацький і обидливий, що викликав загальне обурення, навіть тих делегатів, що досі пробували задержати абсолютну невтральність в цілій справі. Предсідник Комітету мусів прикликати югославського большевика до порядку, як він почав накидуватись на звідомлення Балканської Провірочної Комісії ОД, називаючи його „ганебним документом".

КОМІТЕТ О. Д. ВІДКИНУВ СОВЄТСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ ЩОДО ЦЕНЗУРИ.

Лейк Сокесес, 7. жовтня. — Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. до Соціяльних, Гуманітарних і Культурних справ відкинув сьогодні більшістю 33 голосів проти 6 совєтську пропозицію в справі цензури преси. Ухвалу попередила кількагодинна дискусія, під час якої знову дійшло до гострої виміни слів між представниками західних демократій і Совєтського Союзу та його сателітів.

АМЕРИКА ГОТОВА ВНЕСТИ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ КОРЕЇ.

Лейк Соксес, 7. жовтня. — В офіціяльних колах О.Д. сьогодні заявили, що американська делеґація вже в найблищих днях внесе рзеолюцію в справі незалежности Кореї. Резолюція буде обговорена насамперед в Політичному Комітеті Асамблеї і вона пропонує створення незалежної корейської держави під наглядом ОД. Першим кроком в цьому напрямку мали б бути вибори, переведені теж під наглядом цеї міжнародної організації. Проти американської пропозиції рішучо виступає Совєтський Союз.

СПРАВА ІНДОНЕЗІЇ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. жовтня. — Рада Безпеки О.Д. розглядала сьогодні справу голандсько-індонезійського конфлікту, при чому представники Польщі, Індії та Індонезії обвинувачували Голандію і домагалися відкликання її військ. Китайський представник заявився проти цего, вважаючи, що відповідну резолюцію можна буде вносити ажпісля того, як цілу справу розгляне комітет Ради, що посередничає в полагодженні конфлікту. Вважають, що проти резолюції про відкликання голандських військ буде теж Америка.

МОЖЛИВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПІДДЕРЖКИ ПРОПОЗИЦІЇ ПРО ПОДІЛ ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. жовтня. — Члени інших делеґацій в Генеральній Асамблеї О.Д. сьогодні заявили, що Злучені Держави Америки рішились піддержати в О.Д. пропозицію про поділ Палестини на дві держави. Пропозицію поділу, як відомо, прийняли жиди, натомість проти неї рішучо виступають араби. Американський представник в Генеральній Асамблеї вже в найблищих днях зложить в цій справі відповідну заяву. Представник Пакістану остерігав перед поділом Палестини, вважаючи, що такий крок може викликати далекойдучі міжнародні комплікації.

ВІДКИНУЛИ ПОДАННЯ САН МАРІНО В ЧЛЕНИ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. жовтня. — Сьогодні без дебат відкинено подання републики Сан Маріно про прийняття її в члени О.Д., хоча це найстарша, але й найменша република в світі. Вона положена в Апенінах в Італії та має тільки 38 кв. миль простору і 14,547 мешканців. Подання відкинено, бо воно було написане в цілком злій формі, що теж тільки й інтересує Генеральний Секретаріят. Подання мусить бути підписане головою держави, або бодай міністром закордонних справ, а у випадку Сан Маріно його підписав... Віктор Анфузо, американський громадянин з Бруклина, що є почесним консулем Сан Маріно в Америці.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ СТУДІЮЄ МОЖЛИВОСТІ ОБОРОНИ ЯПОНІЇ.

Токіо, Японія, 7. жовтня. — Штаб Американської Армії в Японії в польових умовинах почав основні студії стратегії оборони Японії на випадок інвазії будьякого напасника з азійського континенту через Японське море. Докищо не переводиться більшої перегруповки військ, але головна квартира для штабу створена в польових умовинах.

ЗМІНИ В БРИТАНСЬКОМУ УРЯДІ

ПРЕМІЄР АТЛІ СКРІПЛЯЄ РЕЖІМ ДО БОРОТЬБИ З КРИЗОЮ.

Лондон, 7 жовтня. — Премієр Атлі повідомив сьогодні про зміни на постах 11 міністрів і підсекретарів, включно з міністром палива та енергії, Емануелем Шінвелом, що був теж предсідником лейбористської партії та відомий зі свого лівого наставлення. Причиною змін є намагання повести більш енергійну боротьбу проти економічної кризи. На місце відсталених міністрів і підсекретарів призначено в більшості молодих енергійних людей. Ці зміни, після призначення міністром економії сера Стафорда Крипса, викликали всілякі коментарі.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ.

Лондон, 8 жовтня. — Заступники міністрів закордонних справ чотирьох потуг продовжують свої наради в справі дальшої долі колишніх італійських колоній. Сьогодні прийнято совєтську пропозицію, які країни повинні висловити в цій справі свої погляди. До цих країн зараховано: Австралію, Бельгію, Білорусь, Бразилію, Грецію, Індію, Канаду, Китай, Голандію, Ню Зеландію, Польщу, Україну, Чехословаччину, Етіопію, Південну Африку, Югославію, Пакістан, Єгипет та Італію.

РУМУНСЬКІ СЕЛЯНИ СТРАЙКУЮТЬ.

Букарешт, Румунія, 7 жовтня. — В Румунії в останньому часі витворилося загрозливе внутрішне положення внаслідок страйку селян, що не доставляють своїх продуктів до міст. Ціни на продукти неімовірно збільшилися. Причиною страйку є девалюація та урядові заходи проти неї. Румунські селяни мають мільйони леїв, але їм дозволяється вимінятм тільки 7,500,000 на сімю за 275 нових леїв. Уряд робить розпучливі заходи для приверненння нормальних відносин. Рішуча постава селян заставила уряд скасувати контролю цін на сільсько-господарські продукти, за виїмком мяса, риби та молока.

ЗМЕНШЕННЯ ХЛІБНИХ ПАЙКІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

Штутґарт, Німеччина, 7 жовтня. — Заступник американського військового ґубернатора в Німеччині, ген. Джордж П. Гейс повідомив сьогодні на засіданні Ради німецьких країн (Лендеррат), що шеф Штабу Американської Армії, ген. Двайт Д. Айзенгавер зарядив зменшення приділів хліба для американських вояків. Це рішення стоїть у звязку зі загально-американською акцією ощадности харчів, щоб допомогти голодуючим країнам. Ясно, що зменшення приділів хліба для американських вояків в жодному разі не означає „голодних пайків" і є тільки заходом проти зайвої розтратности.

БОРОТЬБА ПРОТИ ПАРТИЗАНІВ В ГРЕЦІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Атени, Греція, 7 жовтня. — Грецький міністер війни сьогодні повідомив, що урядові війська оточили в горах в центральній Греції групу 3,200 партизанів, винищуючи її. Партизани запекло обороняються, втративши досі біля 200 осіб вбитими і раненими. Кружляють пологоски, що партизанськими формаціями там керує їх головнокомандуючий, ген. Маркос Вафіядес. Про успішну акцію проти партизанів повідомляється теж з інших районів Греції.

ЗАКІНЧИЛАСЯ СУДОВА РОЗПРАВА ПРОТИ ЙОВАНОВИЧА.

Білгород, Югославія, 7 жовтня. — Сьогодні тут закінчено судову розправу проти провідника сербських селян, Драґолюба Йовановіча, обвинуваченого за „шпигунство". Урядовий прокуратор в кінцевому слові заявив, що „сила нашої країни дозволяє, щоби вирок не був найвищий". Присуд буде проголошений завтра.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ СУДОВИМ ПРОЦЕСОМ В РУМУНІЇ.

Букарешт, Румунія, 7 жовтня. — З неофіціяльних джерел повідомлено, що в найблищий понеділок тут почнеться великий процес проти д-ра Маню та 13 інших провідників опозиційної до теперішнього комуністичного режиму Аграрної партії. Усіх їх судитимуть за „зраду та шпигунство".

ДАНСЬКЕ МАСЛО ДЛЯ СОВЄТІВ.

Копенгаґа, Данія, 7 жовтня. — Тут вже на закінченні дансько-совєтські торговельні переговори, на підставі яких Данія мала б доставляти Совєтам всю свою надвишку масла. Совєти в заміну доставили б Данії 100,000 збіжжя, якого Данія дуже потребує.

НОРВЕЖЦІ ВИТЯГАЮТЬ З ВОДИ „ТІРПІЦА".

Осльо, 7 жовтня. — Норвежці почали добувати з води затоплену в 1944 році гітлерівську „гордість", лінійний корабель „Тірпіц". Він дасть норвежській індустрії біля 10,000 тон заліза і сталі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ БЕНТЕЖИТИСЬ!

Відносини між Злученими Державами і Росією стають з кожним днем що раз більш напруженими. Що це не маловажна справа, пізнати найкраще по тім, що про неї зачав уже говорити американський загал, а це в цій країні не так легко осягнути, коли іде про політику, та ще й закордонну. Коли ж одначе якась справа стає такою, що зуміє звернути на себе увагу цілого загалу і коли про неї зачинають всюди говорити і писати, то в цьому водночас криється теж і велика небезпека, особливо тоді, коли виливається задовго забагато слів, а діл ніяких, або мало.

Саме так є тепер в Америці з говоренням та писанням про американсько-советські конфлікти, про „політичну війну" Советів, звернену у першу чергу проти Злучених Держав.

Ніхто певно не знає, що заставило Совети повести саме тепер таку калюмніяторську кампанію проти Злучених Держав. Одні кажуть, що це потрібне Кремлеві для „домашнього вжитку", бо на домашньому фронті стає у них що раз гірше. Другі думають, що Кремль хоче заімпонувати своїми нахабними проти-американськими визовами своїм сателітам, а водночас залякати тих, що надіються на американську допомомогу. Знов треті є цеї думки, що Москва, знаючи добре американську вдачу та давне відношення американців до европейських заколотів, хоче тепер американців знов знеохотити до Европи та довести до цього, щоб вони лишили її власній судьбі, або іншими словами віддали Европу Кремлеві.

Думаємо, що ця третя заввага є чи не найважніша з усіх, навіть тоді, коли б вона не заважувала в головах советських пропагандистів. Бо так є, що в Америці привязують нераз більше ваги до такого, що потрясає нервами й національною гордістю американців, як до подій, які заважують на долі самої країни і світу. З цього боку, наприклад, американці взяли собі надто до серця обиди, нанесені советськими журналістами президентові Трумановi. Дехто побоюється, що вже ця одна советська нахабність готова заважити на американському сентименті до цілої Европи, навіть і цеї Західної, яку ми рішились ратувати за всяку ціну, щоби таким чином припинити дальше поширення комунізму і влади Кремля. Та як властиво на такі речі реагувати?

Одинока розумна відповідь на советські провокації — це скріплення демократії в Америці в такий спосіб, щоб кожний наглядно бачив, що ми вміємо розвязувати в першу чергу наші домашні проблеми краще ніж хто другий; це посилення допомоги европейським країнам, до яких вдирається большевизм; це отверта бодай моральна допомога тим народам, що хочуть видертись з московської тиранії, позбутись тоталітаризму і зажити вільним, демократичним життям. На советські брехні й калюмнії треба відповідати нам з Америки ділами, допомогою, великою і негайною допомогою, а це є те одиноке, чого Кремль лякається, бо воно його може задавити.

Потреба свіжих сил до праці

Нема кому написати до часопису допис про життя в цій чи другій громаді! Хоч як дивним може воно декому видаватись, але так є, що маємо багато менших і більших громад, про яких життя ніщо не чути. Ніхто з тих громад не відзивається і тому загал не знає, чи там ще є яке народне життя. Ніхто не знає, що там наші люди думають, що роблять. Ще добре, як бодай пришлють з таких місцевостей вряди-годи якийсь невеличкий спис жертводавців на якусь ціль, хоч це є все, що про них чути.

Таке уже тягнеться роками. Треба тільки слідкувати за деякими громадами з Пенсилвенії, де колись скупчувалась майже уся українська іміграція, а побачимо, що в них народне життя так, як би цілком завмерло. Дають про себе знати хіба тоді, коли ховають когось з старих піонірів. Зголошуються нащадки піонірів хіба тоді, як витягають обезпечення в українській інституції...

Погляньмо на більші місцевости в нюйорськім стейті, а побачимо, що й в них такі обставини, що добре, як за цілий рік знайдеться у них якась добра людина, яка напише до часопису, що громада ще цілком не завмерла, бо відбувся у них якийсь концерт чи щось подібне.

Це є те сумне явище, яке ми передбачували. Та тепер заходять зміни, яких ми давніше не брали під увагу. Маємо щастя в нещастю. До Злучених Держав зачинають приїзджати нові сили, з свіжими руками до праці, з свіжими думками, з свіжим запалом. Ці сили вже дають себе пізнати в різних громадах, але ще замало, що є до певної міри природне, бо ж треба тим новим людям спершу оглянутись за працею на хліб насушний, пізнати хоч трохи новий світ, приноровитись до обставин.

Віримо, що ці нові українські імігранти ввійдуть в наше життя та його скріплять, але щоб так сталось якнайскорше, треба нам, старим американцям, приложити до цього рук. Треба помогти тим новим силам ввійти в наше життя, в наші організації. Треба притягати їх до наших хорів, треба запрошувати давати відчити, вчити дітей, виголошувати промови на вічах і концертах і т. д. Треба їм представляти, що це, що ми придбали на цій землі, є тепер теж й їхньою власністю і коли цей доробок не буде зростати, то це буде вже теж й їхнім недомаганням.

Чим більше прибуває свідомих українців до Америки, тим сильніше повинен тут бити пульс українського життя: церковного й народнього, культурного й економічного. Це повинна відчути теж і українська преса, бо й вона нидіє, як нидіє саме наше життя, коли нема кому написати до газети навіть про причини нидіння, ні про те, де щось оживає чи твориться.

Американські українці були завжди у дуже тіснім звязку зі своєю пресою. Це була для них радість і честь писати до своєї рідної газети. Та більша частина таких людей — уже в гробі, або доживає свого старечого віку. Залишилась маленька частина, що ще дає про себе знати, та цього замало. Тому треба свіжих сил, а вони можуть вийти тільки з нової іміграції, коли мова про звязок з часописом, виданим українською мовою.

М. С.

Господарська кріза в Европі

Її причина; чи вдасться плян Маршала; як уздоровити Европу.

(Надіслане до „Свободи" з Европи).

Уже минуло більше як два роки з часу завішення зброї в Европі після другої світової війни, а Европа, не то що не піднеслась з руїн завданих війною, але навпаки, чимраз більше зачинає потапати в безграничному господарському хаосі. Відчувається брак харчів, брак промислових артикулів, брак стабілізації валют. Нужда і голод заглядає европейським народам в очі.

Господарська кріза Англії.

Англія переживає тепер часи дуже гострої кризи в її господарському життю. Лейбурівський уряд, що може не у відповідний час розпочав був на скору руку націоналізації, погіршуючи тим стан господарства Англії, зараз драконськими розпорядками, як рестрикцією імпорту, обмеженням харчевих пайок, ощадністю на полі зуживання елекричної енергії старається як не усунути, то бодай злагіднити цю господарську кризу. Він старається в першій мірі піднести продукцію вугілля, що є дуже важним експортовим артикулом тоїж країни, бо після націоналізації копалень, продукція вугілля осягнула такий рівень, що навіть не криє запотребовання власного краю, а не то, щоб Англія могла вугілля слати в світ і в цей спосіб стягати до себе девізи. Рівночасно англійський уряд робить всякі можливі заходи в напрямі піднесення продукції сталі та інших виробів, але чи на цьому полі буде якийсь поважний успіх, покаже щойно будучність, бо тут знов буде рішати кількість видобутого вугілля. Англія в дуже короткому часі зужила 3¼ міліярдову позичку затягнену в ЗДА, а відбудова країни не поступила ні крок вперід. Англії бракує долярів для закупу потрібних товарів заграницею, запаси золота корчаться, капіталом сильні країни задля націоналізацій в Англії не дуже спішуться з інвестицією своїх капіталів в тій країні. Платничий білянс як також торговельний білянс Англії є в такому поганому стані як мабуть ніколи не був. Одинока продукція кораблів осягнула такий позем, що Англія мала б на експорт кораблі, але на цей артикул мало відборців.

Кріза в інших країнах Европи.

В Франції діло стоїть не много краще, брак харчів, брак сирівців, товарів першої потреби обмаль, гріш не устабілізований, заробітки низькі, платничий і торговельний білянс не зрівноважений, політична ситуація як в краю так і в кольоніях невиразна.

В Італії господарське положення погане. Брак харчів, брак сирівців, брак вугілля, валюта безвартісна, великий надмір робітника. Країна зачинає вкриватись страйками, як ось останньо рільних робітників а комуністи кладуть колоди під ноги урядові, де тільки можуть.

В Австрії господарське життя не упорядковане. Великий брак вулігтя та харчів. Військова обсада прибиває ціле життя. В советській зоні Австрії найповажнійші жерела національного австрійського майна, як нафтова ропа та великі фабричні підприємства є вирвані зпід контролі австрійського уряду, — ними розпоряджають лише Совети. Валюта неустабілізована. Австрія жде на підписання договору, але коли і чи це станеться, невідомо.

В Німеччині, в серці европейського промислу, таке безладдя на економічному полі, що про господарку в Німеччині годі й говорити. Голод, нужда охоплює цілу країну. В західних зонах Німеччини на малих просторах тепер живе около 60 мільйонів людей. Рільна продукція цих зон не криє навіть 35% запотребовання в харчах.

Зі Швайцарії золото зачинає тікати заграницю, так що швайцарський уряд був змушений видати відповідні розпорядки, щоб припинити відплив золота з національного швайцарського банку.

В Чехії, Мадярщині, Румунії, Польщі, Болгарії та Югославії, що поволі чи по неволі стали сателітами Советів, господарське життя зараз накручується на стрій советський. Там день в день збільшується націоналізація великої земельної власности, банків, фабрик і т.д. Ці країни скорим ходом включаються в господарство СССР.

Залізна занавіса спадає від Балтику до Адріятику і розділює Европу на східну і західну. На полудні лишається самітна Греція, яка потапає в морю господарського і політичного хаосу та якої гороскопи не дуже невеселі.

Так отже майже ціла Европа попала в тяжку господарську недугу, якої стан є дуже грізний, і якщо вона, не виздоровіє то може в майбутності й заразити й інші частини світа.

Причина лиха: Поділ Европи, господарський і політичний.

Яка ж причина цьому? Невже ж в Европі не має добрих економістів, людей з розумною головою? Ні, такі люди є. Причина однак цього лиха лежить не лише у господарських основах, але головно у політичній плятформі Европи, це є її поділови на західну і східну зі зовсім відмінними, собі ворожими структурами, політичними і господарськими, та цілями, які кладе собі схід і захід в основи їх майбутньої праці.

На поперття отсеї тези з господарської сторони мусимо взяти статистичні дані европейських країн з передвоєнних часів. Тоді побачимо, що ці країни, які лежать на захід від залізної занавіси продукували мало дібр рільної продукції. Зате вони витворювали много промислових товарів і висилали їх до східних европейських країн, які тепер лежать на схід від залізної занавіси, а звідти імпортували майже всі їм бракуючі добра рільної продукції та нафту; бензину і сирівці, — і навпаки, на сході були величезні надвижки рільної продукції і сирівців, які експортувалося на захід а імпортувалося звідти різні промислові товари. Значиться, в той час Европа була майже вповні самовистарчальна, доповнюючи свої браки в добрах рільної продукції чи в добрах промислової продукції з найбільших баз їх продукції, через що ціни товару були дешевші ніж тепер, коли треба оплачувати далекі заморські перевози товарів. Наприклад: Перед війною одна тона вугля льоко вагон на Шлеську в Польщі коштувала два доляри, а з перевозом до скандинавських країн чи до Австрії вона коштувала у Швеції чотири доляри і в Австрії чотири доляри, підчас коли вуголь спроваджуваний тепер до Австрії з ЗДА мусів би коштувати тридцять долярів за тону. Від ціни вугілля залежна є висота ціни товару, виробленого при ужиттю вугілля, а тим самим вища ціна вугілля, вища ціна виробленого товару, а вища ціна товару — то слабша його сила конкуренційна на його ринках збуту, а через це не великі вигляди на його експорт. Від висоти експорту залежний є білянс торговельний і т.д.

Якщо отже західно-европейські країни були б залежні від імпорту вугілля зі ЗДА, то тоді їх товари, вироблені при ужиттю цього вугілля, були б задорогі в порівнанні до товарів тих країн, які мають дешевший вуголь. Значиться, що товари сходу були би залеко більш конкуренційні, зглядом заходу Европи а це було б катастрофою для тих західно-европейських країн, які не розпоряджають власним вугіллям і були б силою факту змушені закупляти вугілля у заморських краях.

На основі цього треба твердити, що поділ Европи на дві частини є першою головною причиною теперішнього скрутного положення в Европі, — а на жаль такий поділ стає дійсністю.

Другою важливою причиною европейської кризи під цю пору є політичні відносини і державна структура країн по цей і по той бік залізної заслони.

На заході Европи повна свобода людини в кождій галузі людського життя, демократичний лад.

На сході взагалі нема жадної свободи людини, режім большевицько - диктаторський, тоталітарний. Там людина є бездушною машиною, знаряддям держави і комуністичної партії. Все одно чи колгоспний робітник чи фабричний, всі вони є нічим іншим як невільником тоталітаризму і комуни. Ці два світогляди — демократичний і комуністично-диктаторський — так далеко ріжняться від себе, що вони ніколи не зможуть погодитись. Між ними йде затяжний бій за кінцеву перемогу з тим, що кремлівські можновладці у цім двобою не перебирають у засобах для осягнення своєї цілі. Ті два світопогляди створили також дві головні системи господарства. На заході свобідна організація господарського життя, на сході господарство є тоталітарне, советське, де нема жадної приватної власности, де все господарство є кермоване після означеного пляну і спрямоване є до осягнення матеріяльних засобів, потрібних до підбиття світа. Це все викликує нужду в Европі, бо на сході для держави добробут своїх громадян є байдужним, а важним є випродуковувати засоби для захоплення світу й тому там люди обдерті, нагі, голодні; а за це продукція зброї поступає найпоспішнійшим темпом. Знов на заході знов держави мають на увазі в першій мірі добробут своїх громадян, але їм знов бракує рільних продуктів і сирівців зі сходу, так, що тут знов панує нужда, так сказати б, проти пляну.

(Докінчення на 3 стор.).

СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ

ПРОГРАНА ЛЮДИНА

3)

Сильвестер відчув нагло брак всякого зацікавлення на цій прогульці, на цьому зїзді і навіть на приявності ворога, що боком старався зайти шлях невідомій повстанській стежі.

Саме перед полосою ялівцю задержались, біля Льва.

Оба товариші глянули на себе вперше холодно, з певним вирахуванням. В їхніх очах було багато думок, але ніодин не був всилі їх відчитати у другого. Сильвестер заговорив перший.

— Дай мені свої папері... я їх довезу. Двом речам не подолаєш.

Лев здвигнув злегка одним раменем, неначе з іронією, скриваною покищо під маскою холоду.

— А ти хотів би, щоб я зрадив одержаний наказ, що? Моє завдання надто важне, щоб я...

— Не говори дурниць. Не можеш одночасно охороняти папері і...

— І що?... — перервав гостріше Лев.

Неменш гостро зареагував Сильвестер.

— І дівчини — кинув прямо у нього.

— Нехай тебе за це голова не болить.

— Дурниці верзеш. Як дитина. В дорогу.

— Так в дорогу. Тірка, їдь перша... Я їду другий.

— А я замикаю кольону — додав Сильвестер зовсім спокійно. — Там тільки, що вона не знає дороги... а зїзд небезпечний.

— Не журись тим. Надто багато думаєш.

Без слова рушила дівчина вказаним собі напрямом. Лев не обдарував вже Сильвестра ніодним поглядом і рушив за нею. А Сильвестер остав ще через хвилину і коли вже між ним і тамтими зросла віддаль, засміявся широко, свобідно і довго, аж відгомін пішов луною. Сміявся над тим всім, над життям і над світом. Потім оглянувся, поле мав чисте за собою і рушив поволі їхнім слідом. Рушив, обмірковуючи в якому місці прийдеться йому знов розсміятись.

Дивувався, що немає ще ворога на плечах. Видно, обережність здержувала його від скорої погоні. Бо гір ворог боявся, і боявся тих дивних людей, що за ціль життя поклали собі у горах закласти своєрідну військову державу і на глум могутності з Півночі вдержатись там вперто і довго цілими роками.

Гордий був Сильвестер із такої свідомості. Гордий був, що він теж є одним із тих, тут, дивних людей. Гордий і вдоволений був Сильвестер із своїх рідних, дорогих Карпат.

Дошки шуміли вже добре. Не думав про їзду. Думав про різні речі, що їх довелось йому досі пережити і що їх йому ще доведеться бачити. Цікаві речі, на волових шкурах не списав би цього всього, що досі досвідчив на собі самому.

Раз оглянувся. І тоді доглянув у далекій ще віддалі тонкий шнурок ворожих постатей, чорну гадючку, що зісовувалась крученим шляхом з бічної гори. Далеко ще. Може і не доженуть. Може і не доведеться сьогодні умерти. Буває, звикне чоловік. Життя не життя, смерть не смерть, все буденіє поволі. Дія тільки держить, акція пориває і далека, далека ціль.

Ворожа гранична стежа приросла до сліду. Від ранку не давала спокою, від понад двох годин завязався бій між нею і між повстанською стежею. Нерівний бій, погоня.

Подумав врешті про зїзд. Тут скоро буде небезпечне місце над потоком, цікаве, чи Лев остереже свою дівчину перед ним, чи покермує так, що вона зрозуміє в чому штука їзди. Бо не легко є їхати у горах, незнаним шляхом, відгадувати щілини і пропасті, відгадувати куди саме треба їхати, щоб найскоріше осягнути мету... Небезпечно їхати горами...

Раптом темно в очах. Гостра затримка плугом, аж ціле тіло подалось назад, аж дошки вигнулись в каблук під могутнім напором розгону і опори снугу. Хмара білого пилу завіяла боком...

— Що є, що сталось?... — скрикнув Сильвестер і в цюж мить оглянувся назад, на тонкий ворожий шнурок...

Гадюка згрубіла... Ворог наближався.

У відповідь у воздусі повис проклін, злість і нерви здезорієнтованого чоловіка, на роздоріжжі.

— Знову з нею! Знову комедія! Але бачить снігу перед собою, до сто чортів, що за нездарність! А червоні перед нами!...

— Що сталось? — кричав Сильвестер, хоч вже сам бачив, що саме сталось. Над самим берегом потока стояв Лев на схрещених дошках, у глибині лежала скручена дівоча постать. Лід видержав її тягар, на щастя, але скільки часу треба, щоб її видістати звідтілля?...

А час дорогий тепер, більш як на вагу золота. Саме тепер, коли вони отут пристанули, далеко ще від спасенного лісу, що понурою стіною виростав на лагідних схилах Невисокої. І зїзд ще гострий, небезпечний, і підхід всетаки вимагатиме часу, а на вільному полі ворожі кулемети поб'ють, це ясно.

Воздух дрижав кожньою секундою міцніше. Небезпека валилась на голову, наростала в очах.

— Лев, їдь. Тікай, я сам...

(Дальше буде).

Українська місія звітує

Під таким наголовком помістив канадійський „Новий Шлях" звіт членів Українського Допомогового Бюра в Лондоні, Б. Панчука, А. Яремовича і Анна Храпливої, які щойно повернули з Европи до Канади. Ці звіти здавали вони на вічу в Винипеґу, дня 28. вересня, обговорюючи справи, звязані з українськими скитальцями в Европі. Передані ними вісті й завваги є цього роду, що добре їх знати теж і американським українцям. Передаємо тільки це, що відноситься до самих їхніх звітів.

Першим промовляв І. Яремович. Він дав річевий звіт про положення в таборах скитальців. Незавидне воно: Дві категорії скитальців — одні на правах переміщених осіб „Д. П.", котрими опікуються урядові агенції, другі — вигнанці без такого права, на роботах в німців, здані на їх ласку, працюють часто як невільники, навіть в тих самих баверів, яким їх передав Гітлер. Передше УНРРА, а тепер ІРО дають тим „упривілейованим" харчі — 1,500 калорій денно. Це доволі, щоб не вмерти та не вистарчає, щоб жити. Хоч ті, що працюють, зароблять мізерний гріш, нічого за це не годні купити, зогляду на пайкування. Стан здоровля скитальців загально погіршується та особливо між дітьми дуже поганий — 18 проц. між ними сухітників, а 30 проц. рахітиків. Скитальці тужать вирватись за море чи дебудь, щоб працювати. 90 проц. з них хотіли б виїхати до Канади. Та виїзд сюди більше утруднений, як куди інде. Комісія, що переглядає майбутніх іміґрантів до Канади, відкидає 50-60 проц. аплікантів. Канада має найстрогіші приписи: іміґрант мусить важити неменше, як 135 фунтів, мусить бути у віці 20-40 років та виказатись досвідом праці в лісі. Далеко лекша під тим оглядом процедура при виїзді до Англії і других країн.

Люди не вертаються в Совети, бо бачили вже совєтську систему терору і лякаються її гірше всього. Найгірше терплять скитальці ізза браку свободи — не вільно їм віддалитись від табору дальше, як на 10 кілометрів. Показуючи свої руки Ц— говорить скиталець — „глядіть на те поле перед нами, працював би, сверблять руки, а праці нам не дають". — Це так по таборах.

У вільній країні, воля в кожній ділянці. Хоч українська місія в Лондоні неофіційна та роля її немені важна, як якоїбудь іншої місії дипломатичної. З нею числяться, до неї звертаються по апробату й рішення у всяких справах, що відносяться до скитальців — так всякі соціяльні агенції, як і урядові чинники. Жалко тільки, що вона не має бодай вдвоє стільки персоналу, що досі, бо покрити терен майже цілої Зах. Европи, для пятьох осіб — це дуже важка справа.

Коли глядіти на потреби скитальців з далекої перспектити — більше, як матеріяльної помочі в харчах — потрібно їм правної поради — помочі. Наводить приміри: люди живуть роки в таборах, молодим не вільно було дружитись. Але закон природи сильніший — вони вступали в родинні звязки, родились діти. Одначе про їх правний стан тяжко їм самим договоритись і часто таких людей розлучають, на школу обох сторін і дітей. А це тому, що вони самі не знають мови, а вдодатку ніхто з ними не хоче говорити, бо всі хочуть їх позбутись. А це ж наші люди, це наші діти, всі вони діти України. На коротку інтервенцію — такі пари вінчаються і життя їх стає зноснішим. Але скільки таких випадків по розкиданих місцях. Хто їм має помогти?

В Англії сьогодні понад 25 тисяч українців — це велика суспільність, інтервенції потрібно там без кінця, а тимчасом тільки одиноке Українське Бюро Допомоги може прийти їм з поміччю. До нього тепер всі звертаються. До таборів українських пхаються всякі чужинці зо своїм „крамом", шукають українських душ... Бюро вкінці добилось того, що без його дозволу не вільно нікого впускати до таборів. З транспортами українців з Італії прибули 225 хворих на туберкулозу. Доля їх прикра. Щойно на інтервенцію Бюра зазнали вони деякої полекші. Подібно малась справа з українськими шпитальними доглядачками. Було їх 41. Куди їх діти — в табор полонених, чи оставити на вільній стопі? Взалежності від того, з яким транспортом прибули та хто їх перебирав, — з одними накладали так, з другими інакше. І тут щойно наша інтервенція помогла, щоб вони дістали належний їм стан. І таких прикладів один за другим наводив сотник Панчук багато. Та це тільки приклади...

Що з тими, що нікуди не можуть виїхати? Дуже багато від усіх нас це залежатиме. Впоминатися в нашого уряду треба за ними та, у всяких чинників, щоб наших людей трактовано по людськи — живемо ж у демократії, де справа людини понад все. Та за це треба боротись. Тільки той, що бореться, здобуває. Насильно їх не можуть репатріювати, згідно з правильником ІРО (читає відповідну точку), але мусимо засипати уряд і пресу тисячами листів — творити публичну опінію.

Коли наша місія могла досі діяти, це завдяки КУК та Фондові Допомоги Українців Канади. Цим установам належиться признання і вдячність. Та важну ролю в розвязці питання скитальців грають і всі наші суспільні чинники. Особливо обі наші церкви. Це священики по таборах затримали безхребетних людей при українстві. Це вони вдержують в них добру віру в перемогу правди, — священики православні і католицькі. Рімінці мають сім священиків обох віроісповідань. В Лондоні відбувся перший соборчик священиків — всіх віроісповідань — спільний. Там також відбувся перший зїзд українських студентів.

Майже звідусіль від скитальців почуєте, що „не хочемо нічого від наших братів, лише теплоти вашого серця". Ніхто з них не простягає рук, але на правну поміч вони вже з самої людяності від усеї демократії заслуговують, а тимбільше від нас, — братів своїх.

Закінчив голова УДК свій вичерпуючий доклад закликом до зібраних — звернути всю свою увагу на ратування наших скитальців та цитатом віршу „Зродились ми..."

Третій член місії, п-на Анна Храплива, говорила по англійськи, при тім ніжно і з чуттям, як звичайно жінка. Відвідувала в Европі лічниці, мешкання скитальців, діточі захисти, школи. Вражена була страшним спустошенням великих міст. Представте собі найбільшу вулицю Винипеґу, Портедж Евню, а на ній ніодного цілого будинку, самі руїни... такий вигляд у всіх великих містах Німеччини. Серед тих руїн, в ямах, чи де за містом на стриху якогось магазину групи людей — 10-20 осіб в кімнаті 6х8. Чоловіки, жінки й діти вкупі. Їх пожива — чорна кава вранці, юшка з кукурудзяної муки, чи якоїсь каші на обід, і знова чорна кава на вечеру. Фунт цукру на місяць (не такий солодкий, як в нас) і 6 бохонців хліба на 30 днів, притім жадного товщу не дають...

Посилка від Фонду Допомоги Канади, якої розділом вона завідувала, це крапля в морі в порівнянні до потреб. В суті речі це більше поміч моральна. Бо так ті американці й англійці, що завідують таборами, стануть уважніше ставитись до скитальців, про котрих ще хтось в світі памятає, як і самі скитальці бодай в думці кріпляться на дусі, та нагадують собі, що ще є брати... сестри... не дадуть загинути марно на чужині.

Праця й зарібки — тих що позбавлені права „Д.П." і працюють в баверів? 17 годин праці на добу, а винагорода 15 марок на місяць. Одначе за ті гроші всеодно нічого не купиш...

Кілька образків з життя жінок і дітей. Материнство? Ніякої вигоди... Діти? Є такі, що ні слова по українськи не розуміють. Живуть у німців — говорять по німецьки... а це діти України. Вона повинна їх пригорнути... та Україна в нашому серці..."

СПОРТ ЯК ПРОФЕСІЯ

Шкільні діти нюйорської дільниці Бруклина не хотіли вірити в понеділок пополудні 6. жовтня, що на другий день вони мусять іти до школи. Від самого початку світової серії гри в битого мяча („бейзбол"), що почалася перед тижнем, вони з запертим віддихом прислухувалися до радієвих звідомлень про кожний рух на майдані гри, де їх любимці, звані „бомами" (босяками) під спортовою назвою „Доджерс" побивалися вже четвертий раз у боротьбі за світовий чемпіонат. Вони надіялися, що хоч цим разом Доджери переможуть, коли вже тричі в попередніх краєвих змаганнях програли. Шкільна Рада обіцяла учням усіх шкіл вільний день на випадок, коли б „боми" виграли. Аж тут бух! По радіо в понеділок пополудні оголошують, що виграли нюйорські „Єнкі", — цим разом уже 12-тий раз, зробивши пять обігів проти двох обігів Доджерів. Який жаль на обличчях школярів!

Поразка Доджерів остане не менше славною в історії бейзболового спорту ніж перемога Єнків. На сім призначених змагів між головними дружинами при грі за світове чемпіонство треба мати чотири гри виграні. Першого дня перемогли Єнкі у відношенні 5:2 (обігів); другого дня знов Єнкі 10:3, а третього дня Єнкі мали вже готову вигру і ще лише один удар до закінчення, аж тут сталося чудо: грач Доджерів — ніби „бом" — Ал Джіонфрідо схопив під самим плотом одною рукою мяч, підбитий Єнком Ді Магом і повернув гру до іншого висліду, бо приніс Доджерам перемогу 9:8. Наступного дня знову виграли Доджери у 3:2, пятого дня відбилися ще раз 3:2 і приневолили Єнків грати повних сім днів, як цього вимагає звичайне правило, аж доки Єнки не діпняли повних чотирьох днів своїми перемогами. Доджери таки осягнули перемогу в трьох днях і перейшли до історії як заводові грачі, з котрими треба буде рахуватися. Коли б так не перемога Ал Джіонфріда, то світова серія могла була покінчитися вже четвертого дня.

У понеділок 6. жовтня ранні газети принесли вістку про зорганізування Четвертого Інтернаціоналу великими буквами на першій сторінці. Перші пополудневі видання газет помістили на самій горі великими буквами звіти з поступу в грі підчас світової серії, а опісля ще більшими буквами вістку про кінцеву перемогу Єнків. Перед 32 роками мексиканський повстанець Панчо Вілля поробив приготування до революції проти свого уряду на означений згори день. Та з Стейтів наспіли вісті, що там іде того дня світова серія гри в бейзбол, отже наголовки в газетах будуть присвячені спортові, а його революція пройде незамітно. Вілля переложив повстання аж до кінця американської світової серії, щоб звернути на себе увагу світу. В останній понеділок відбувалося засідання Політичної Комісії в Обєднаних Державах у Лейк Соксес саме тоді, коли наспіли вісті з Москви про новий Комінтерн. Американські делегати, навіть ті, що мали виголошувати промови, раз-у-раз бігли до радієвих апаратів за вістями з майдану гри в Бронксі, де Єнки добивали останньої перемоги. Біля отворених пиварень стояли на дворі старші й молодші гурмами, щоб слідити на апаратах з телевізією кожний рух грачів. При барах (прилавках) повнісенько гостей-„костумерів", що забули за свою шклянку пива, а зосередили свій зір на телевізії з картиною, яка на зразок фільми переводе всі подробиці наче б це був театр. У бюрах не бралася праця урядовців, бо йшла розмова про Єнків і Доджерів. Робітники в фабриках не могли діждатися приходу свого наставника з новинками про події на майдані. Міліонер, робітник, учитель, учень, візник, молочар, бартендер за прилавком — все те говорило, дискутувало, перечилося, закладалося. Америка стояла під знаком національного спорту, — бейзболу.

Бейзбол здобув собі більше право громадянства в Америці ніж живий театр. Дружини, які належать до національних бейзболових організацій, (ліг), мають свої стадія з 25,000—100,000 місць для видців. Це мільйонові підприємства, які виплачують своїм грачам по $6,000—$50,000 річно, платні, крім коштів дороги. Під час гри грачуча дружина одної краєвої ліги переїздить на другий день до місця грачої дружини другої краєвої ліги, бо гра відбувається на переміну на майданах обох дружин і кошти треба заплатити, хоч би прийшлося їхати з Бостону до Ст. Луїс.

В Злучених Державах є дві краєві бейзболові організації, що стають щорочку до гри в світовій серії: „Амерікен Ліґ", до якої належать оце „Єнкі" й „Нешенел Ліґ", до якої належать „Доджерс". Крім них обі ліги мають ще по сім дружин — разом по вісім, — які змагаються під час сезону між собою за здобуття прапорця — „пенант". Прапорець дістається в руки дружини, що дістала найвищий відсоток перемог в сезоні від квітня до вересня й така дружина стає до світової серії в жовтні.

Фінансовий звіт з світової серії зовсім удачний цього року, бо не було ні разу дощу, а видатки на дорогу з одної гри на другу були мінімальні. Бруклин, із своїм майданом, це одна дільниця Ню Йорку, а Бронкс із майданом Єнків це інша дільниця. Білети на кожний день окремо були в ціні від $1.25 до $55. Єнкі Стадіюм має понад 71,000 місць, а Ебертс Філд в Бруклині, власність Доджерів, понад 33,000. На всіх сімох грах було приявних 389,763 осіб. Вони заплатили при вступі $2,137,549, з того чистого зиску було $2,021,348.92. З цього дістав податковий уряд $267,202.33, а решту поділено між спортові організації в такий спосіб: обі краєві ліги дістали по $255,117.92, а обі дружини, які змагалися за світове чемпіонство дістали по стільки, що й обі ліги. Грачі, які брали участь у грі дістали разом $493,674.83, окремо від річних радіо винесли $175,00, на пе-платень. Вони дістають запла- редачу картин по телевізії ту лише з оплат за вступ на $65,000. Досі не чути було, перші чотири дні змагань, бо щоб хтось був невдоволений бо ці дні повинні рішити про з матеріяльного висліду цьо-перемогу. Видатки на звіти по горічної світової серії.

Господарська криза в Европі

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Щоб допомогти Европі ЗДА устами свого секретаря закордонних справ Маршала поставили плян, так званий Плян Маршала для господарської відбудови Европи. До цього пляну приступило 16 західноевропейських держав а СССР враз зі своїми сателітами опрокинули цей плян, противляться йому і спускають залізну занавісу ще нище. Це значить, що поділ Европи стає дійсністю.

Якіж вигляди успіху пляну Маршала при поділеній Европі?

Повалити тоталітарні режими в Европі й розкувати поневолені народи.

Узглядинвши вже згадані попередно наведені мотиви натури господарської і політичної, можна твердити, що успіх пляну Маршала може бути лише щонайвище незначний і то лише з жертвою американських громадян, бо брак рільних продуктів і сирівців у західній Европі, які вона побирала зі сходу в заміну за свої промислові продукти, Америка на довший протяг часу покривати не зможе, тим більше що Західна Европа не має чим платити, а також і тому, що товари американського походження є на европейські відносини незвичайно дорогі, бо платня американських робітників є назагал тридцять-разів вища ніж у Франції, Німеччині, Австрії та Італії, беручи в калькуляцію ціну доляра, яку треба за нього заплатити на чорному ринкові. Плян Маршала був би добрий і мав би великий успіх у зединеній Европі.

Так отже, якщо хочеться уздоровити Европу в галузі її господарського життя, то треба цю операцію розпочати не даванням Европі долярових позик і посиланням їй бракуючих товарів, але хоч би силою зірвати залізну занавісу, що ділить Европу на два табори, виконати вповні це, до чого зобовязались Обєднані Держави в Сан Франсіско, завести в цілій Европі правдиводемократичний лад, раз на завсіди повалити большевицькототалітарний устрій, розкувати поневолені народи східної Европи і запрягти їх до праці у їх власній вільній хаті, для їх власного і цілої Европи добробуту.

От тоді щойно буде тривкий мир на світі! Тоді буде привернена господарська рівновага в Европі, тоді щойно буде можна говорити про відбудову Европи і привернення добробуту в тій частині світу.

Заморожені фонди хорватської організації

„Питсбург Фрі Прес" звідомляє про замороження фондів Хорватського Братнього Союзу стейтовим комісарем асекурацийним Джеймсом Ф. Малоном 27. вересня. Доки не буде іншого рішення, Братній Союз не буде міг виплачувати нічого з своєї каси. Тому, що Хорватський Союз це допомогово-обезпеченева організація, рішення комісаря причиниться до замішання в організації, яка нараховує 120,000 членів і розпоряджає двадцять мільйоновим маєтком.

Причини, які призвели до такого стану в Хорватськім Союзі такі:

Одинадцять днів відбувалася в Питсбургу конвенція Хорватського Братнього Союзу. Конвенція виказала, що незначна більшість делегатів була прокомуністичного нахилу і ця більшість, назвавши себе „прогресистами" захопила провід конвенції. Коли меншина, складена із 116 делегатів, домагалася признаних деяких місць на конвенції для себе, „прогресисти" рішили виключити їх з конвенції і вони справді забралися. Прогресисти перевели опісля вибори і вибрали свій уряд, який, на підставі статуту, має перебрати урядування в Союзі впродовж 60 днів.

Коли протикомуністи опустили залю нарад, не стало на конвенції „кворуму", потрібного до переводження ухвал, бо статут вимагає приявности двох третин делегатів. Значить, що вибори, переведені прогресистами, не є законним і тому асекураційний стейтовий комісар просто запечатав фонди Хорватського Братнього Союзу.

Це зарядження є тимчасове і воно було потрібне для добра обезпечених членів. Різні напасти в органі організації, поміщувані в часі конвенції вказують, який напрямок надає орган цілій організації. Тому комісар обезпечень вважав за потрібне прийти в допомогу обезпеченим членам.

Предсідник конвенції і провідник „прогресистів" виставив уже чек для заплати делегатам, коли комісар наказав банкові припинити виплати. Правильно делегати дістають платню чеками, виставленими на їх імя. Одначе тому, що всі делегати дістали чеки, предсідник конвенції Джордж Бубан припинив виплату чеків тому, що платню були б дістали і ті делегати, які були виключені з конвенції. Отже він хотів заплатити кошти лише цим делегатам, які брали до кінця участь у конвенції, але самий попав у свою власну засідку.

Провідником антикомуністичних сил є місто-предсідник Хорватського Союзу Іван Лядесіч. Він заповідає дальшу правну боротьбу „проти комуністів".

ПРИСЛУХУЮТЬСЯ „ПОЛІТИЧСІЙ ВІЙНІ" СОВЄТІВ ПРОТИ АМЕРИКИ. — Цеселяни одної з азійських автономних" республік СССР, сфотографовані на полі в часі, як прислухуються радіовій совєтській пропаганді, яка, як знаємо, присвячена тепер головно атакуванню Злучених Держав.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо спочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

11,665 Ганчак Михайла з с. Гринівці (Товмач) від Придун Михайла.

11,666 Васюрчак Михайла з с. Войткова (Добромиль) від Бурда Івана.

11,667 До знакомих та учеників і кревняків вчеників з Бучача, Коломиї, Чорткова, Станиславова, просить відізватися проф. Даниш Никифор.

11,668 Лабат Василя, Мищук Парані, Дмитрів Василя (малиб бути в Ургваю або Аргентині) від Бобик Дмитра з с. Глибівка (Станиславів).

11,669 Павлюс Степана і Гаci з с. Ценів (Бережани) від Коваль Федя.

11,670 Гладій Яцка від Гладій Михайла.

11,671 Солтанюк Нискира з с. Гомачек і Одасій Параски (Терпелюк, Терпелюк) з с. Шипорівці (Коломия) від Шелембин Петра.

11,672 Крупка Дмитра і Миколи з Мостів Великих (Жовква) від Білобран Григорія.

11,673 Стецюк Василя з Бродів з с. Фільварки Великі від Стецюк Миколи.

11,674 Скоп Івана з с. Глидно (Березів) від Скоп Катерини.

11,675 Андрейчик Антона від Андрейчик Леона.

11,676 Матин Константина від Матусяк Лени.

11,677 Мельник Івана з с. Ізьорко, Ковальчук Гната з Ковля, Чмух Артьома і Макарія з с. Воєгоще від Шумік Федора.

11,678 До сестри Анни і шваґра Кіндра і їх двох синів Михайла і Петра Татусько від Литвин Івана з с. Яксманич (Перемишль).

11,679 Петрик Івана з с. Хлівиск (Самбір) від Петрик Григорія.

11,680 До рідних Ковальчик Петра, Фалл Михайла, Колиняк Павла і Слупчинський Івана від Лось Василя.

11,681 Гасман Павлини (Федун) з с. Селиськ (Перемишль) від Тимцин Василя.

11,682 Філяк Насті і її мужа Андрія з с. Смеречки від Кость Степана.

11,683 Любович Варвари з с. Зарваниця (Золочів), Муць Марії (Кутна), Кутний Кароля від д-ра Третяк Константина.

11,684 Радовський Герсла з Румунії від Радовська Єлени.

11,685 До кревних з с. Славетин (Підгайці), Католик Степана, Карпа і їхніх дітей, Довга Ксені і її сина Миколи пошукує Боячко Катерина (Католик) з Вотерфорд, Па., Америка.

11,686 Олійник Івана (Яремів) від сина Нестора (Яремів).

11,688 Петрівський Івана від Петрівський Миколи.

11,689 До Українців доброї волі: просить о афідевіт Горбатенко Дмитро з дружиною з с. Ичня (Україна), (грошевої помочі не бажають).

11,690 Прибиляк Марії (Бойко) з с. Дальова (Сянік) від Крупей Степана.

11,691 Клоц Станислава, родини о. Рошко з Сянока пошукує Ткач Катерина.

11,692 Гречишкин Володимира, Прощинський Якова, Бісенко Миколи, Кульцицький Петра, іДілуха від Чекірда Віктора.

11,693 Копець Зофії з с. Мацьковець від Цібер Катерини.

11,694 Івахів Теодозії (Подьова), Баран Параньки з с. Путятинці (Рогатин) від Баран Володимира.

11,695 Ланишин Дмитра з с. Соківчик, Тарнавський Осипа з с. Ольхівці (Сянік) від Ланишин Юрія.

11,696 Кароль Юлії (Соколовська) і її дочки Аделі від о. Головінський Мирона з Підгаєць.

11,697 Знаменачик Віри (Сідорська) з м. Ковель (Волинь) від Матвійчук Анни.

11,698 Назаренко Івана в Аргентині від Назаренко Мусія.

11,699 Матковський Івана з с. Матькова (Турка) від Матковський Володимира.

11,700 Савчак Марії з Села Нового (Добромиль) від Савчак Еви.

11,701 Васюкович Прокопа з с. Батурин (Вел. Україна) від Васюкович Віри.

11,702 Гриняк Осипа з Посади Хирівської (Старий Самбір) від Гриняк Розалії.

11,703 До рідних в Лорейн, Огайо: Задорожний Івана, Катерини, Мартина, Дмитра, Марії і Олени Кузан Анни (Куренда) від Задорожний Стефанії з с. Білинки Малої (Самбір).

11,704 Стельмах Людвики від Матковська Марії (Стельмах) з с. Войткова (Добромиль).

11,705 Бондаренко Івана з Київської области від Бондаренко Федора з м. Броди.

11,706 Сточко Теклі і Мельничик Марії від Поточний Йосифа і Гули Павла з с. Вугник (Добромиль).

11,707 До тети Козій (з дому по матері Кравс) походить з Любачева, вуйків Кравс Андрія, Козій Івана від Кравс Ярослава.

По інформації писати до

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що трикватальні збори відбудуться в суботу, 11. жовтня, в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юра при 7. вул. На цих зборах буде звіт контр. комісії і вибір комітету на баль, що відбудеться 16. листопада 1947, тому просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: М. Малетич, предс.; Н. Левкович, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 11. жовтня, в год. 8. ввечір, в галі укр. прав. парохії 334 Іст 14. вул. Тому, що на тих зборах буде вибраний зарядчий комітет до підприємства, яке влаштовує наш відділ 16. листопада ц. р., а також є багато справ до вирішення відносно дальшої організаційної праці в відділі, приявність всіх членів на зборах є вельми побажана. В інші суботи в місяці буде лише збірка членських вкладок. — Уряд від.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Трикватальні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 12. жовтня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковні. Просимо членів явитись на збори та вирівнати свої вкладки і належитости. Контроля здасть звіт за квартали і будуть інші важні справи до порішення. Кінець року зближається, а наша квота в приєднуванні нових членів майже не почалась. Просимо всіх урядників і членів старатись, щоб наш відділ виповнив свою квоту. — Секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія Великого, від 161, відбудуться в суботу, 11. жовтня, в годині 7. ввечір у власні, домівці. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прити на означений час на збори, бо є важні справи до вирішення. Взиваємо членів вирівнати залеглі вкладки. — Уряд.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. жовтня в годині 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, відбуде збори 11. жовтня в 8. годині ввечір в Укр. Галі на Проспект ул. Просимо всіх членів прити на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; Ф. Чесьнік, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 11. жовтня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прити на збори, бо маємо важні справи. Буде справа кампанії за новими членами і справа доплати на Свободу. — За уряд: І. Сорока (ст.), предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що трикватальні збори відбудуться в суботу, 11. жовтня, в годині 8. ввечір, в церковні гали при 7 вул. Просимо конечно прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. — За уряд: Й. Марків, пр.; М. Кравчук, кас.; К. Коваль, фін. секр.; І. Серединський, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 12. жовтня, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 10. жовтня, в годині 8. ввечір, в Січовій Галі. Просимо всіх членів приходити на збори і платити свої вкладки на зборах відділу. — О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в гали церковній в годині 2:30 пополудні. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Довгуючих члениць взиваємо вирівнати свої залеглости. Приходіть і приводіть з собою нових члениць, щоби доповнити свою квоту, а отримаєте нагороду за приєднання. — За уряд: Евдокія Геруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280, відбудуться в неділю, 12. жовтня, в 3. годині пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Віст Лакавана Ев. Пригадуємо членам, щоби старалися платити свої належитости на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. вересня, в годині 7. ввечір, в гали церковній при ул. Ґрін і Сосекс. Упоминаємо довгуючих членів вирівнати свої належтости, бо інакше можуть бути суспендовані.—М. Курило, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в пятницю, 10. жовтня, в У. Н. Домі, в год. 8. ввечір. Просимо членів прийти на збори і вирівнати свої залеглости. Як знаємо, тепер ведеться кампанія за новими членами до Союзу. На наш відділ наложено також квоту, але нові члени самі не прийдуть, тож їх треба зорганізувати. Усі члени подбаймо, а тоді не будемо позаді інших відділів. Ану, хоч по одному членові! Також дар для Свободи треба дати, можете дати секретареві, а він пішле всі разом. Просимо прийти на час на збори.. — За уряд: П. Малицький, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час та привести з собою нових членів. — А. Яворський, рек. секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Ев., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо є справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо прийти та вирівнати свої належитости. — І. Живіцький, пр.; Г. Яськів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. жовтня, в годині 8-мій ввечір, в кур. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Обовязком кожного члена є явитися на ці збори. — Г. Дорошенко, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

ЧИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в год. 12. вполудне, в Домі Від. У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Приявність всіх членів і члениць конечна. — Т. Шпікула, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, зараз по Сл. Божій, в прав. гали на Нюпорт Ев. Взиваємо всіх членів прийти і заплатити свої місячні належитости. Кожний член, коли приведе, або вкаже де є новий кандидат в члени У. Н. Союзу, дістане добру нагороду від Союзу. — Уряд.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1703. Гнів джунглів.

REALIZING THAT IN HIS FEAR KIMBU WOULD BE EASY PREY, THE APE-MAN GRASPED A VINE.

Малпочоловік зрозумів, що серед страху Кімбу міг би легко впасти жертвою й тому вхопив за винну вужілку.

CLIMBING RAPIDLY, TARZAN SWUNG TO THE LIMB...

Вилізши швидко на гору, Тарзан замахнувся до галузі...

...BETWEEN THE SNARLING PANTHER AND HIS UNSUSPECTING PREY.

...й опинився між гаркаючою пантерою й непідозріваючим нічого малпячим хлопцем.

INSTANTLY THE FOILED CARNIVORE ATTACKED.

В одній хвилині мясоїдний звір кинувся до Тарзана.